שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא ב.

שנים אוחזין בטלית. דוקא אוחזין דשניהם מוחזקים בה ואין לזה כח בה יותר מזה שאילו היתה ביד אחד לבדו הוי אידך המוציא מחבירו ועליו להביא ראיה בעדים שהיא שלו ואינו נאמן זה ליטול בשבועה: **זה אומר כולה שלי.** בגמרא מפרש למאי תנא מתרתי: **זה ישבע.** מפרש בגמרא (דף ג.) שבועה זו למה: **שאין לו בה פחות מחציה.** בגמרא (דף ה:) מפ' למאי תקון כי האי ליטנא בהך שבועה: **וזה אומר חציה שלי.** מודה הוא שהחצי של חבירו ואין דין אלא על חציה הלכך זה האומר כולה שלי ישבע כו' כמשפט הראשון מה שהן דין עליו נשבעין שניהם שאין לכל אחד בו פחות משלשה וטוענ כל אחד חציו: **היו שניהם רוכבין כו'.** לאשמועינן אתא (א) דרכוב ומנהיג שניהם שוין לקנות בהמה מן ההפקר: **כומן שהן מודין.** בגמרא (דף ח.) מפרש [דהכאי] (ב) אשמעינן דהמגביה מציאה לחבירו קנה חבירו: **גמ' ראיתיה.** קודם (ג) שהגבהת אותה: **בראיה קני.** מדקתני יחלוקו: **תנא כולה שלי.** בחזקה גמורה שהגבהתי תחילה ואתה תפסת מידי משכיתי בה: **והאמר רבנאי.** בבבא קמא בהגזל ומאכיל (ד): **ומצאתה דאתא לידיה משמע.** ואפ' הכי אחיך (ה) ולא עובד כוכבים ולא תימא כי מיעט רחמנא עובד כוכבים היכא דלא אתאי לידיה דישראל לא מיחייב למטרח עלה ולאהדורה אבל אתא לידיה מיחייב להחזירה לאכידתו אסורה: **תנא ליתנא דעלמא נקט.** אי לא הדר תנא כולה שלי הוה אמינא מתי מצאתיה דקתני תנא לשון בני אדם אמו במשנתנו ולא לשון המקרא והרבה בני אדם קורין לה מציאה משעת ראיה: **בעלמא דקאני מצאתיה.** בכ"מ ששנינו שהמוצא מציאה קנאה הוה אמינא דמציאה קני לה משעת ראיה דלא אשמעינן שום תנא דלא קני לה אלא בהגבהה להכי אשמעינן הכא ממשנה יתירה: **והא זה וזה קאני.** בני מצאתיה תנא זה אומר ובני כולה שלי קאני זה אומר ואי מדא הוא הכי אבעי ליה למתני זה אומר מצאתיה וכולה שלי: **במקא וממכר.** קנייתיה מיד פלוני ודוקא מקח וממכר הוא דאמרינן יחלוקו בשבועה דאיכא למימר שניהם קנאוה ולשניהם נתרצה המוכר אבל זה אומר אני תרגמתיה חה אומר אני תרגמתיה לא יחלוקו דודאי חד מיניהו דמאי הוא ותהא מונחת עד שיבא אליהו: דמורה

שנים אוחזין בטלית. מחלוקת נסורת נגר ובעל הבית דקתני במעלד הרי אלו שלו ובכסיל הרי אלו של בעל הבית תני הכא נמי דיני חלוקות ואע"ג דבתרי מקבתא אין קדר למשנה (ו) ואיכא מ"ד כולה מזיקין לאו חדא מקבתא הוא ה"מ לענין מחלוקת ואמ"כ סתם לפי שרבי לא היה לומד כסדר אלא כמו שהיו חפצים התלמידים אבל כשחברם על הסדר חברם וצריך בכל מקבתא טעם למה נשנית אחר שלפניה כדדייק ברים מסכת שבועות (דף ב:) מכדי תנא ממכות קסליק כו' וכן בסוטה (דף ב.):

ויחלוקו. תימה דמאי שנא מהכיא דאריבא דאמר כל דאליס גבר פרק חזקת הבתים (כ"ב דף לד: וש"ס) וי"ל דאוחזין שאני דמשיב כאילו כל אחד יש לו בה בודאי האלי דאמן סהדי דמאי דתפיס האי דידיה הוא וכן במנה שלשי דמדמי בגמרא לטלית משיב ההוא שהנפקד תופס בחזקת שניהם כאילו הם עצמם מוחזקים בו לכך משני דהתם ודאי דאד מינייהו הוא ואין החלוקה יכולה להיות אמת ולכך יהא מונח אבל עולת דאיכא למימר דתרוייהו הוא יחלוקו וכן שנים אדוקים בטבר דמדמי לקמן (דף ז.) למתני' משום דשניהם אדוקים בו דהחלוקה יכולה להיות אמת דאפשר שפרע לו האלי ובמנה אין דרך שיקנה לו האלי אחרי שהוא ביד חבירו אבל בארבע אע"ג דאפשר שהיא של שניהם כיון דאין מוחזקין בו הוי דינא כל דאליס גבר ולסומכוס אע"ג דאין מוחזקין בו ואין החלוקה יכולה להיות אמת דאיכא דרבא דממונא פירוש שבאה טענותיהם יש ספק לנית דין יחלוקו: **וזה** נוטל רביע. וא"ת יהא נאמן דאליו אלו מינו דאי בעי אמר כולה שלי כדאמרי' בגמ' (לקמן דף ח.) האי מינו גופיה לפטרו משבועה אי לא משום דאיערומי קמעריס ומפרש ריב"ם דמינו להוציא לא אמרי' דבאלו השני מוחזק זה כמו זה והיא דחזקת הבתים (כ"ב דף לב: וש"ס) (ז) דגאין ולאיש ליה לרבה אין שטרא זייפא הוא ומיהו שטרא מעליא הוה לי בידי ואבד והימניה רבה להוציא במינו דאי בעי אמר שטרא מעליא הוא (ח) התם היינו טעמא משום דאפי' הוה שתיק רק שלא היה מודה שהוא מוזייף היה נאמן כי החתימה היתה נכרת לעומדים שם ורב יוסף אית ליה דאפילו מינו לא הוה כיון שטענה ראשונה שהוא טוען בהאי שטרא הוא שקר ואין לומר מינו אלא היכא שטענתו דאשונה היא אמת מינו אלא אפילו להחזיק כגון בעובדא קמייתא וא"ת וניחא דאין ספק מוציא מידי ודאי דהאומר כולה שלי יש לו בודאי חציה והאומר חציה שלי ספק אם יש לו בה כלום כדאמרינן בפרק החולץ (יבמות דף לח.) ספק וינם שבאו לחלוק בנכסי סבא ספק אמר אבא כר מתנה אבא ואית לי פלגא וינם אמר אם כרא דידי ולית לך ולא מידי הוה ליה ינם ודאי וספק ספק ואין ספק מוציא מידי ודאי וי"ל דהתם ינם שהוא בנו של סבא הוי ודאי יורשו ולא יוציא הספק מספק ממונו אבל הכא אין סברא מה שהוא ודאי בחציו שיועיל לו לחציו השני: **בראיה** בעלמא קנה. אע"ג דקתני במתני' (לקמן דף ט:) ראה את המציאה ואמר לחבירו תנה לי ולא קנה בראיה וכן ראה את המציאה ונפל עליה (לקמן דף י.) קתני נמי דלא קני מני למדאי כיון דאמר תנה לי או שנפל עליה גלי דעתיה דלא ניחא ליה למקני עד שיגיע לידו: **דבראיה** בעלמא לא קני. והא דאמרי' בפרק הבית והעלייה (לקמן דף קיח. וש"ס) הבטה בהפקר קני היינו שעשה מעשה כל דהו כגון שגדר גדר קטן: **והא** זה וזה קתני. איכא דוכתי דפריך כי האי גוונא ואיכא דוכתי דלא פריך: (עי' תוס' בכורות דף לא: ד"ה ת"כ):

מי

מסורת הש"ס

ג) כ"ב קט., כ) [לקמן ח.], ג) לקמן כו. כ"ק קיג., ד) רביעא רש"ל, ה) [עיין רש"ל], ו) [לקמן ח.], ז) [רש"ל], ח) שבועות, רש"ל, ט) [דף קיג:], י) [דברים כב], כ) [כ"ק קב.], ל) [ר"ה אמאי],

תורה אור השלם

1 וכן תעשה לחמרו וכן תעשה לשמלתו וכן תעשה לכל אבדת אחיך אשר תאבד ממנו ומצאתה לא תוכל להתעלם: דברים כב ג

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה היו וכו' אתא דרוכב ומנהיג:

גליון הש"ם

תוס' ד"ה וזה בו' התם ה"מ וכו'. עיין לקמן דף קנו ע"א תוס' ד"ה והא:

מוסף רש"י

ומצאתה. שתהא קרויה מציאה, דאתאי לידיה משמע. ואפילו הכי אחיך ולא עובד כוכבים, ולמדך שאכידת כנעני מותרת, ולא תימא כי אמשטו אכידת כנעני מלגזרת אחריה אמשטו, אבל אי נקטה מייב לאהדורה (לקמן כז.). ואמרי לה כדי. שם מכס (גיטין פה:).

עין משפט נר מצוה

א א מי' פ"ט מהלכות טוען ונטען הל' ז סמג עשין לה טוש"ע ח"מ סי' קלח סעיף ח:
ב ב מי' שם הלכה מ טוש"ע שם סעיף כ:
ג ג מי' שם הלכה ז טוש"ע שם סעיף ח:
ד ד מי' פי"ו מהלכות גזילה ואבידה הל' ח סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' רסח סעיף ח:
ה ה מי' פ"כ מהלכות מכירה הל' ד ועיין בהשגות ונמ"מ סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סי' רכב סעיף ח:

רבינו חננאל

שנים אוחזין בטלית זה אומר אני מצאתיה וכו'. ואקשי' עלה למה לי למתנא תוב זה אומר כולה שלי הלא באומרו אני מצאתיה משמע דכולה שלי היא. ופרקי הא אתא לאשמועי' דבראיה בעלמא לא קני לה למציאה. הא לא מיבעיא דהא אמר רבינא ומצאתה דאתאי לידיה משמע. דברי רבינא בהגזל בתרא הלי אין פורטין מתיבת המוכסין ופשוטה היא. ואוקימנא למתני' רישא במציאה וסיפא דקתני זה אומר כולה שלי בקנייתא בשטרון אני קנייתיה ונתתי דמיה לבעליה

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com